Prima instanță: Judecătoria Strășeni (sediul Călărași), judecător Ucrainţeva Ala
Dosarul nr. 2a-849/25 (2-22178507-02-2a-27022025)

D E C I Z I E

22 octombrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Preşedintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier – Andreea Caracaș

Examinând în ședință publică, apelul declarat de declarat de către Cibotaru Andrei, reprezentat de avocatul Chitoroga Ion, împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 22 august 2024, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Top Leasing&Credit" SRL împotriva lui Cioban Serghei și Cibotaru Andrei, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare, privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, –

C o n s t a t ă:

1. Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces: În data de 06.12.2022 OCN " Top Leasing & Credit" SRL, a înaintat la Judecătoria Strășeni (sediul Călărași), cerere de chemare în judecată către Ciobanu Serghei și Cibotaru Andrei privind încasarea datoriei.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată reprezentantul reclamantului a menționat că, în baza contractului de împrumut nr. 557-M/2021 din 16.07.2021, O.C.N. "Top Leasing & Credit" S.R.L. în calitate de "împrumutător" a acordat lui Cioban Serghei în calitate de "împrumutat" un împrumut în sumă de 4 700,22 EUR, cu termenul final de rambursare 20.07.2025, fapt confirmat prin ordinul de plată din 16.07.2021, iar acesta s-a obligat să achite ratele de împrumut și alte plăți aferente contractului de împrumut menționat.

3. Reiterează că împrumutatul Cioban Serghei nu își onorează obligațiunile contractuale mai mult de 15 zile calendaristice de la scadența stabilită în contractul de împrumut menționat (nefiind achitate ratele de împrumut cu scadența la 20.09.2022; 20.10.2022 și 20.11.2022), ceea ce constituie conform pct. 8.1. din contractul de împrumut o neexecutare a obligațiilor.

4. Menționează că la situația din 30.11.2022 datoria față de O.C.N. "Top Leasing & Credit" S.R.L. conform contractului de împrumut nr. 557-M/2021 din 16.07.2021 constituie 4466,54 EUR, penalitatea 26,16 EUR, iar în total suma de 4 492,70 EUR.

5. Prin somația Nr. T-1894/2022 din 27.10.2022 expediată către pârâtul Cioban Serghei, O.C.N. "Top Leasing & Credit S.R.L." a solicitat acestuia în termen de 7 zile

calendaristice achitarea datoriei restante, precum și rambursarea anticipată a împrumutului, însă până în prezent aceasta nu a fost achitată și nu a primit nici un răspuns.

6. Conform contractului de fidejusiune nr. 557-M/2021F din 16.07.2021, Cibotaru Andrei în calitate de fidejusor și-a asumat obligația să răspundă, în aceeași măsură ca și împrumutatul Cioban Serghei în fața O.C.N. "Top Leasing & Credit" S.R.L. pentru onorarea integrală a obligațiilor aferente contractului de împrumut nr. 557-M/2021 din 16.07.2021, în cazul în care acesta nu va onora aceste obligații.

7. Prin somația Nr. T-l912/2022 din 27.10.2022, recepționată de către pârâtul Cibotaru Andrei, la data de 07.11.2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat, O.C.N. "Top Leasing & Credit S.R.L." a solicitat acestuia în termen de 7 zile calendaristice achitarea datoriei menționate, însă pînă în prezent aceasta nu a fost achitată și nu a primit nici un răspuns.

8. A solicitat încasarea în mod solidar de la pârâții Cioban Serghei și Cibotaru Andrei în beneficiul O.C.N. „Top Leasing & Credit" S.R.L. a datoriei în mărime de 4 466,54 EUR, a penalității în sumă de 26,16 EUR în total suma de 4 492,70 EUR și a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat în suma echivalentului în MDL a sumei de 134,78 EUR la data efectuării plății, ceea ce constituie 2 710,56 MDL.

9. Hotărârea primei instanțe: În temeiul hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 22 august 2024, a fost admisă acțiunea înaintată de OCN „Top Leasing&Credit" SRL. S-a încasat în mod solidar de la Cioban Serghei și Cibotaru Andrei în beneficiul OCN „Top Leasing & Credit" SRL, datoria formată în baza contractului de împrumut nr. 557-M/2021 din 16 iulie 2021 și contractului de fidejusiune nr. 557-M/2021F din 16 iulie 2021, în mărime de 4 466,54 euro, echivalentul în lei la cursul stabilit de BNM la data executării prezentei hotărâri și taxa de stat în mărime de 2 694,67 lei. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată. S-a declarat nulitatea clauzei la punctul 4.5 din contractul de împrumut nr. 557-M/2021 din 16 iulie 2021.

10. Solicitarea apelantului şi motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 23 septembrie 2024, avocatul Chitoroga Ion în interesele lui Cibotari Andrei, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 22 august 2024, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

11. **<u>În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului</u>** avocatul Chitoroga Ion în interesele lui Cibotari Andrei a indicat că în baza contractului de împrumut O.C.N. "Top Leasing & Credit" S.R.L. în calitate de "împrumutător" a acordat lui Cioban Serghei în calitate de "împrumutat" un împrumut în sumă de 4 700,22 (patru mii şapte sute, 22) EUR, fapt confirmat prin ordinul de plată, iar acesta s-a obligat să achite ratele de împrumut şi alte plăţi aferente contractului de împrumut menţionat.

12. Totodată în calitate de fidejusor a fost atras Cibotari Andrei care cunoscîndu-1 pe Ciobanu Serghei a fost rugat să semneze nişte acte nefiindu-i explicate drepturile şi obligaţiile precum şi natura juridică a actelor ce urmează a fi semnate, consecinţele semnării unor astfel de acte spunîndu-ise doar că acesta semnează şi confirm datele despre Ciobanu Serghei, totul a durat aproximativ 5 minute.

13. Menționează că Comisia Naţională a Pieţei Financiare fiind atrasă în proces la iniţiativa lui Cibotari Andrei a prezentat o referinţă conform căreia, constată că datoria solicitată de către OCN" Top Leasihg &Credit" SRL în valoare de 4 466,54 EURO nu excede limitele legale. Cu referire la penalitate în mărime de 1% pe zi, şi penalitatea în

mărime de 5% din valoarea Contractului pentru încălcarea oricărei obligaţii stipulate în Contract, aceste clauze se vor aprecia drept abuzive.

14. Subliniază că instanţa de fond face referire la prevederile art. 1763 alin.(1-3) CC, prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plăţii dobînzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii. (2) Contractul de credit se încheie în scris. (3) Faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul. în continuare făcîndu-se referire la prevederile contractuale ce ţin de contractele de credit ceia ce denotă faptul că instanţa de judecată eronat a interpretat circumstanţele speţei, or aici sunt aplicabile prevederile legale ce ţin de contractele de împrumut şi nicidecum normele legale aplicabile contractelor de credit. Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

15. Reiterează prevederile art. 1242 alin. (1) din Codul civil, care indică că prin contractul de împrumut o parte (împrumutătorul) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

16. Conform art. 947 alin.(l)-(6) din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere. Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decât prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată. Nulitatea obligaţiei atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligaţiei.

17. În conformitate cu art. 1244 alin. (1) din Codul civil, în baza contractului de împrumut, părţile pot prevedea şi plata unei dobânzi, a cărei rată anuală nu poate depăşi dublul ratei de referinţă CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părţile au stipulat rata dobânzii.

18. Conform art. 328 alin.(l)-(3) din Codul civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atât pe cale de acţiune, cât şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces.

19. Potrivit art. 329 alin.(1)-(2) din Codul civil, în contractele cu consumatorii sânt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecţie). Nulitatea de protecție operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.

20. Conform art. 1073 alin. (1) din Codul civil, într-un contract dintre profesionişti, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă

dacă este prevăzută la art. 1077 şi deviază considerabil, contrar bunei credinţe, de la bunele practici comerciale.

21. Potrivit art. 1076 alin. (1) din Codul civil, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Conform art. 1077 alin. (1) pct. 4) lit. a) din Codul civil, sânt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect, faptul că contractul generează obligaţii în sarcina consumatorului, dar nu generează obligaţii în sarcina profesionistului. Totodată, potrivit art. 1077 alin. (1) pct. 6) din Codul civil, sânt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect, solicitarea de la consumatorul care nu şi-a executat obligaţia tară justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale.

22. În corespundere cu art. 1081 alin. (4) din Codul civil privind domeniul de aplicare a clauzelor abuzive, relevă că orice clauză contrară dispoziţiilor prezentului capitol este lovită de nulitate absolute.

23. Din considerentele indicate supra consideră pasibilă de admis cererea de apel.

24. Solicitarea intimatului și altor persoane atrase în proces

25. La data de 16 aprilie 2025, s-a expediat în adresa intimatului/intimaților și altor participanți copia cererii de apel motivat împreună cu înscrisurile anexate și s-a acordat termen până la 15,10.2025 pentru prezentarea referinței la cererea de apel, explicând că neprezentarea în termen a referinței asupra cererii de apel nu împiedică soluționarea cauzei în baza materialelor din dosar.

26. În termenul stabilit de instanța, reprezentantul intimatului OCN ” Top Leasing & Credit” SRL a depus referința asupra cererii de apel, prin care a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond, pe care o consideră legală și întemeiată.

27. Termenul legal de declarare a apelului:

28. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

29. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) a fost pronunțat la 22 august 2024, iar cererea de apel al OCN ”Top Leasing & Credit” SRL datează din 23 septembrie 2024, având în vedere că ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul prevăzut de Lege.

30. Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:

31. Reprezentantul intimatului OCN” Top Leasing & Credit” SRL, Malai Iulia în ședința de judecată a instanței de apel a solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond.

32. Apelantul Cibotaru Andrei și reprezentantul acestuia avocatul Chitoroaga Ion, în ședința de judecată a instanței de apel nu s-a prezentat, deși a fost legal citat prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin citația anexată la dosar.

33. Intimatul Cioban Serghei în ședința de judecată a instanței de apel nu s-au prezentat, deși a fost legal citat, fapt confirmat prin citația anexată la dosar.

34. Intervenientul accesoriu Comisia Națională a Pieții Financiare, la fel nu s-a prezentat în ședința instanței de apel deși au fost citați legal, prin intermediul poștei electronice, dovada fiind anexată la materialele cauzei.

35. Drept urmare, prin prisma art. 379 alin. (2) CPC, Colegiul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces.

36. Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, examinând legalitatea și temeinica hotărârii contestate cu apel, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, ajunge la concluzia că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii contestate, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.** Â

37. Legea și principiile generale aplicabile procedurii de judecare a apelului

38. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă „instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".

39. În temeiul **art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă al RM** *„instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe".*

40. În acord cu art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă „hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat". (2) **O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.**

41. În conformitate cu art. 387 Cod de procedură civilă, *se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat eronat legea; d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.*

42. În temeiul art. 388 Cod de procedură civilă al RM, (1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: *a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal; b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului; d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces; f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre; g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată; h) în dosar lipseşte procesul-verbal*

privind efectuarea unui act procedural; i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale. (2) **Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.**

43. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale", iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei".

44. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii".

45. Conform art. 239 Cod de procedură civilă „hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată".

46. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, fiind obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

47. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).

48. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

49. Totodată, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

50. Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă şi probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:

51. Materialele cauzei civile, nemijlocit probele pertinente și concludente, administrate și cercetate în prima instanță confirmă că la data de 16.07.2021 între OCN" Top Leasing& Credit" în calitate de "Împrumutător" și Cioban Serghei în calitate de "Împrumutat" a fost încheiat Contractul de împrumut nr. 557-M/2021. (f.d.4-6).

52. Conform punct 1.1. al Contractului împrumutătorul a acordat cu titlul oneros sub formă de mijloace bănești în suma de 4 700,22 EURO, iar împrumutatul s-a obligat se restituie împrumutul și să achite obligațiile aferente prezentului contract. Împrumutul a fost acordat pe un termen de 48 luni, termenul final de rambursare fiind 20.07.2025. La contract fiind anexat și semnat de către părți graficul de rambursare a creditului de către Cioban Serghei (f.d.7). Conform Ordinului de plată Cioban Serghei a primit suma de 93 940,06 lei. (f.d.9).

53. Conform punct. 8.2. al Contractului de împrumut nr. 557-m/2021, în cazul neachitării plăților în vederea restituirii împrumutului, achitării dobânzii, comisioanelor și altor plăți aferente în termenele stabilite conform prezentului contract, împrumutătorul calculează, iar împrumutatul achită începând cu prima zi a restanței și până la momentul achitării complete a datoriei restante, o penalitate în mărime de 1% pentru fiecare zi calendaristică de întârziere aplicată la valoarea sumelor restante. Suma penalităților datorate se va calcula în funcție de numărul de zile de întârziere efectivă.

54. Pentru garantarea restituirii împrumutului de către Cioban Serghei a fost semnat cu Cibotaru Andrei Contract de fidejusiune la 16.07.2021, nr. 557-M/2021F (f.d.13-14).

55. Obiectul Contractului de fidejusiune din 16.07.2021, nr. 557-M/2021F, este obligația fidejusorului Cioban Serghei de a răspunde în aceiași măsură ca și debitorul în fața creditorului, pentru onorarea integral a obligațiilor aferente Contractului de împrumut nr.557-M/2021 din 16.07.2021, în cazul în care debitorul nu-și va onora obligațiile. (f.d.13).

56. La data înaintării cererii de chemare în judecată datoria lui Cioban Serghei față de OCN" Top Leasing& Credit " constituia suma de 4 492, 7 EURO inclusiv penalități (f.d.10).

57. La data de 27.10.2022, de către reclamantul OCN" Top Leasing& Credit" a fost expediată o somație în adresa lui Cioban Serghei, nr. T-1 894/2022, care a rămas însă fără atenție din partea copârâtului. Tot la 27.10.2022, somația nr. T-1 912/2022, a fost expediată în adresa copârâtului Cibotaru Andrei, care la fel a rămas fără atenție din partea ultimului.

58. Conform concluziei Comisiei Naționale a Pieței Financiare, exprimate reieșind din limitele competenței sale, prin aplicarea calculelor matematice ce rezultă din prevederile legale, datoria solicitată de către OCN" Top Leasing& Credit" SRL în valoare de 4 466, 54 EURO nu excede limitele legale. (f. d. 103)

59. Înaintând prezenta acțiune împotriva lui Cioban Serghei și Cibotaru Andrei, persoana interesată Comisia Națională a Pieții Financiare în baza circumstanțelor descrise, OCN "Top Leasing & Credit" SRL a solicitat încasarea în mod solidar de la pîrîții Cioban Serghei și Cibotaru Andrei în beneficiul O.C.N. „Top Leasing & Credit" S.R.L. a datoriei în mărime de 4466,54 EUR, a penalității în sumă de 26,16 EUR în total suma de 4 492,70 EUR și a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat în suma echivalentului în MDL a sumei de 134,78 EUR la data efectuării plății, ceea ce constituie 2 710,56 MDL.

60. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat în privința temeiniciei parțiale a acțiunii, fiind încasat în mod solidar de la Cioban Serghei și Cibotaru Andrei în beneficiul OCN „Top Leasing & Credit" SRL, datoria formată în baza contractului de împrumut nr. 557-M/2021 din 16 iulie 2021 și contractului de fidejusiune nr. 557-M/2021F din 16 iulie 2021, în mărime de 4 466,54 euro, echivalenți în lei la cursul stabilit de BNM la data executării prezentei hotărâri și taxa de stat în mărime de 2 694,67

lei. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată. S-a declarat nulitatea clauzei la punctul 4.5 din contractul de împrumut nr. 557-M/2021 din 16 iulie 2021.

61. Colegiul civil, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, conform limitelor apelului declarat, ajunge la concluzia că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

62. Legile de care s-a călăuzit instanța de judecată

63. Potrivit art.20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

64. În temeiul art.9 alin.(1) și (2) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

65. Potrivit art. 9 alin. (2) lit. a) Cod civil al RM, drepturile şi obligațiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

66. Conform art. 774 alin. (1) Cod civil în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

67. Conform art. 776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

68. Conform art. 858 alin. (1) - (2) Cod civil temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

69. În conformitate cu art. 901 alin. (1) lit. a) alin. (5) Cod civil, atunci când, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligaţia, creditorul poate, în condiţiile legii şi, după caz, ale contractului, la alegerea sa să ceară executarea silită a obligaţiei. Neexecutarea obligaţiei înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligaţiei.

70. Conform art. 1763 alin.(1-3) CC, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobînzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. (2) Contractul de credit se încheie în scris. (3) Faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul.

71. Conform art. 1764 alin.(1) CC, părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobînzi fixe sau flotante.

72. Art. 1765 CC, în afară de dobîndă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

73. Conform art. 1242 CC, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. (2) Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel. (3) Pînă la proba contrară, împrumutul care are ca obiect o sumă de bani se prezumă a fi cu titlu oneros, cu excepția cazului în care ambele părți sînt persoane fizice care nu au calitatea de profesionist. (4) Un contract nu se consideră contract de împrumut doar pentru că prevede un termen pentru executarea obligației pecuniare, cu excepția cazului în care împrumutatul este obligat să plătească dobândă suplimentar la acea obligație pecuniară. (5) Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.

74. Art.1244 alin. (1) și (7) CC, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobînzi, a cărei rată anuală nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobînzii. În sensul prezentului alineat, rata de referință CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Națională a Moldovei, în baza cotațiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești la alte bănci, pe termen de 12 luni. În cazul în care împrumutatul nu plătește dobînda în termen, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a împrumutului și a dobînzii aferente.

75. Conform prevederilor art. 947 CC, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. (3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. (4) Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul. (5) Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligației este justificată. (6) Nulitatea obligației atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligației.

76. Conform prevederilor art.1628 alin.(2) Cod civil, fidejusiunea este obligaţia garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligaţia pe care debitorul o datorează creditorului (obligaţia garantată) şi care apare şi devine scadentă doar dacă apare şi devine scadentă obligaţia garantată.

77. Conform art.1648 Cod Civil (1) Fidejusorul are dreptul la restituire în regres din partea debitorului doar în măsura în care fidejusorul a executat obligația rezultată din fidejusiune. Suplimentar, fidejusorul se subrogă, în aceeași măsura, în drepturile creditorului față de debitor. Dreptul la restituire în regres și drepturile dobândite prin subrogare există în paralel.

78. Argumentele și concluziile instanței de apel

79. Reieșind din normele de drept enunțate, raportate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil conchide asupra temeiniciei concluziilor primei instanțe cu privire la admiterea parțială a pretențiilor înaintate de OCN ”Top Leasing & Credit” SRL împotriva lui Cioban Serghei și Cibotaru Andrei, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare, privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

80. În fapt, Colegiul constată că apelantul în apelul declarat se limitează la reluarea unor considerații teoretice și generale referitoare la natura juridică a contractului de împrumut, distincția dintre contractul de împrumut și contractul de credit, instituția clauzelor abuzive și regimul juridic al penalităților, fără a demonstra în mod efectiv și punctual în ce constă pretinsa eroare judiciară comisă de instanța de fond și care sunt dispozițiile concrete ale hotărârii contestate.

81. Totodată, se observă că instanța de fond a admis parțial acțiunea, constatând nulitatea clauzei penale prevăzute la pct. 4.5 din contractul de împrumut, aspect ce corespunde inclusiv poziției Comisiei Naționale a Pieței Financiare și argumentelor generale invocate de apelant. Cu toate acestea, apelantul nu indică în mod clar de ce această soluție ar fi insuficientă sau nelegală și care anume efect juridic suplimentar urmărește în apelul declarat.

82. Astfel, din cuprinsul cererii de apel nu rezultă dacă apelantul contestă constatarea existenței datoriei principale; caracterul solidar al răspunderii fidejusorului, temeinicia aplicării contractului de fidejusiune ori legalitatea soluției de admitere parțială a acțiunii.

83. În lipsa unor asemenea precizări, instanța de apel este în imposibilitatea de a identifica obiectul concret al controlului exercitat pe cale ierarhică, or, potrivit principiului disponibilității, instanța de apel este ținută să examineze hotărârea atacată exclusiv în limitele cererii de apel și ale motivelor invocate de apelant.

84. Colegiul subliniază că simpla enumerare a unor texte legale sau formularea unor nemulțumiri generale față de raportul juridic dedus judecății nu poate fi asimilată unor motive de apel veritabile, în sensul art. 373 și art. 386 Cod de procedură civilă. Instanța de apel nu este în drept să formuleze critici din oficiu, să presupună intenția apelantului sau să reconstruiască obiectul apelului în lipsa unor cerințe formulate clar, expres și neechivoc.

85. Totodată, apelantul nu indică și nu probează existența vreunuia dintre temeiurile de casare sau modificare a hotărârii prevăzute expres de art. 386 Cod de procedură civilă, respectiv nu demonstrează că instanța de fond ar fi stabilit greșit circumstanțele cauzei, ar fi apreciat eronat probele sau ar fi aplicat ori interpretat greșit normele de drept material sau procedural.

86. În aceste condiții, Colegiul civil constată că apelul formulat nu conține critici concrete, verificabile și relevante, care să permită reexaminarea soluției primei instanțe, iar controlul judiciar specific instanței de apel nu poate fi exercitat în mod efectiv.

87. Prin urmare, în lipsa unor cerințe clare și determinate și a unor motive de apel care să se circumscrie limitelor legale ale controlului judiciar, Colegiul civil concluzionează că apelul declarat de Cibotaru Andrei este neîntemeiat și urmează a fi respins.

88. Astfel, raportând la caz prevederile enunțate, reieșind din faptele constatate, Colegiul civil consideră că prima instanță a apreciat corect circumstanțele cauzei şi a încasat în mod solidar de la Cioban Serghei și Cibotaru Andrei în beneficiul OCN „Top Leasing & Credit” SRL, datoria formată în baza contractului de împrumut nr. 557-M/2021 din 16 iulie 2021 și contractului de fidejusiune nr. 557-M/2021F din 16 iulie 2021, în mărime de 4 466,54 euro, echivalenți în lei la cursul stabilit de BNM la data executării prezentei hotărâri și taxa de stat în mărime de 2 694,67 lei.

89. În același timp, Colegiul civile reține că, în cadrul judecării cauzei civile în fond, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor şi obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea

părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

90. În rest, instanța de apel reține că argumentele invocate de către partea apelantă sunt formale și neîntemeiate, reducându-se doar la reiterarea circumstanțelor de fapt și de drept declarate și invocate în apărarea sa, fără a da apreciere probelor pertinente și concludente și normelor de drept care au stat la baza concluziilor primei instanțe, fiind reținute critici subiective față de concluziile instanței de fond, din care considerente urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii judecătorești.

91. La fel, este întemeiat a reține că, săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la art. 388 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei, circumstanțe de fapt și drept care nu au fost constatate în proces, respectiv nu există temei de casare a hotărârii judecătorești în conformitate cu art. 388 alin. (2) Cod de procedură civilă al RM.

92. Prin urmare, în conformitate cu art. 386 – 388 Cod de procedură civilă al RM și ținând cont de faptul că o hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale, Colegiul civil conchide că nu există temei de casare sau modificare a hotărârii judecătorești.

93. În concluzie, având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, deoarece circumstanțele importante pentru examinarea cauzei au fost constatate şi elucidate pe deplin de prima instanță, concluziile primei instanțe nefiind în contradicție cu circumstanțele de fapt constatate, la emiterea hotărârii judecătorești prima instanță a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar apelul declarat este neîntemeiat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să respingă apelul declarat de Cibotaru Andrei şi să mențină hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 22 august 2024.

94. Compensarea cheltuielilor de judecată în apel: În temeiul art. 94 Cod de procedură civilă al RM, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. (2) În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui. (3) Prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii. (4) **Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunţă o nouă hotărîre, instanţa ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.**

95. Astfel, ținând cont de faptul că apelul declarat se respinge, iar partea intimată nu a depus cereri proprii privind compensarea cheltuielilor de judecată în apel, Colegiul civil constată că, la adoptarea deciziei în apel, nu există temei de compensare a cheltuielilor de judecată în instanța de apel.

96. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

D e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Cibotaru Andrei.

Se menține hotărârea Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 22 august 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Top Leasing&Credit" SRL împotriva lui Cioban Serghei și Cibotaru Andrei, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare, privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia integrală se întocmeşte în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunţarea dispozitivului deciziei şi se publică pe pagina web a instanţei judecătorești.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Preşedintele şedinţei, judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public şi poate fi accesat pe pagina
web a instanței www.cac.instante.justice.md.